

Від ідеї до сталої інституції: на «Тисячовесні» обговорили, як створити артцентр з нуля

14.8.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

У межах освітньої програми фінального пітчінгу «Тисячовесні» відбулася панельна дискусія «Арт-центр з 0: як створити культурну інституцію». Учасники обговорили практичний досвід створення та розвитку артцентрів, формування навколо них спільнот, роль культурної інфраструктури та виклики, з якими стикаються команди на шляху від локальної ініціативи до сталої культурної інституції.

[Переглянути фото](#)

У дискусії взяли участь: **Ілона Демченко**, програмна директорка Jam Factory Art Center у Львові, та **Андрій Палаш**, співзасновник і керівник Центру сучасної культури у Дніпрі (DCCC). Модерувала розмову **Ксенія Малих** — мистецтвознавиця, кураторка та програмна директорка «Промприлад.Артцентр».

Учасники зосередилися на практичному досвіді створення культурних інституцій у різних містах України — від появи самої ідеї та формування команди до пошуку постійного простору, вибудовування програмної діяльності й роботи з аудиторією.

Відкриваючи дискусію, Ксенія Малих наголосила, що Україні необхідно розширювати мережу культурних інституцій, адже саме вони створюють середовище для розвитку українських митців і посилюють присутність українського мистецтва у світі.

«Я переконана, що Україні потрібно більше культурних інституцій. Ще більше, ніж зараз є, бо мистецькі інституції формують важливу частину інфраструктури, яка потрібна для розвитку художників, художниць і загалом для розвитку українського мистецтва. Далі ми можемо говорити і про посилення суб'єктності України в міжнародному середовищі», — зазначила **Ксенія Малих**.

За її словами, культурні інституції можуть виконувати різні завдання, а досвід їх створення в Україні не можна звести до єдиної моделі.

Одним із прикладів стала історія Центру сучасної культури у Дніпрі. Його створенню передували низові культурні ініціативи, зокрема фестиваль «Конструкція», який не мав постійного простору.

Учасники обговорили, як проектний формат може поступово перерости у повноцінну інституцію та що змінюється для команди з появою власного простору.

Окрему увагу приділили досвіду Jam Factory Art Center у Львові та «Промприлад.Артцентру» в Івано-Франківську. Спікери говорили про різні моделі розвитку культурних центрів, формування їхньої ідентичності та програм, а також про значення місцевого контексту й потреб спільнот, для яких працюють такі інституції.

Учасники наголосили, що створення артцентру — це не лише робота з фізичним простором. Важливими складовими є команда, довгострокове бачення, сталі партнерства, професійна

взаємодія з митцями та системна робота з аудиторією. Саме поєднання цих компонентів дозволяє культурній ініціативі розвиватися як інституції та ставати частиною культурної екосистеми міста й країни.

«Тисячovesна» — ініціатива Президента України Володимира Зеленського, яку реалізують Міністерство культури України спільно з Офісом Президента. Її мета — підтримати авторів і творчі команди, які створюють сучасний український культурний продукт із високим суспільним та міжнародним потенціалом. Наразі тривають фінальні пітчінги.

Фінальний пітчінг проходить за підтримки НАФТОГАЗ, WORK UA, ZAGORIY FOUNDATION, ДАРНИЦЯ, NOVA UKRAINE, SKYFALL, МХП. Їхня підтримка стала прикладом партнерства держави, бізнесу та громадянського суспільства навколо розвитку української культури. Партнерами події також стали Моршинська, Будмаш, Big Wines та Coffee Lab, які долучилися до реалізації проєкту.

<https://mincult.gov.ua/news/vid-ideyi-do-staloyi-instytutczyi-na-tysyachovesni-obgovoryly-yak-stvoryty-artcentr-z-nulya>